

13^e jaargang, #1

13 mei 2015

Agrometeorologische Berichten **Situatie op 30 april 2015**

Samenvatting

De weersomstandigheden tijdens de voorbije winter en het vroege voorjaar waren nagenoeg normaal. Enkel in de kuststreek werd een licht neerslagtekort waargenomen. De wintergranen volgen de normale groeicurve. De biomassa-productie ligt wel iets hoger dan normaal, wellicht nog dankzij het mooie najaar van 2014. De aanleg van de zomerteelten is over het algemeen vrij goed verlopen.

Doelstelling en methodiek

Deze berichten geven een overzicht van de weersgesteldheid in de voorbije periode. Vanaf juni gebeurt ook een oogstraming voor de voornaamste landbouwgewassen op regionaal en nationaal vlak. Naast de normale trend afgeleid uit de officieel gerapporteerde opbrengsten van de voorbije 15 jaren, worden voor elke combinatie (teelt/gebied) drie indicatoren berekend op basis van de weersgegevens, de simulaties van het B-CGMS gewasgroei-model en de satellietbeelden van SPOT-VEGETATION, PROBA-V en TERRA-MODIS (tiendaagse composieten met een spatiale resolutie van 1 km en 250m). Daarbij wordt enkel de informatie benut die momenteel al beschikbaar is (januari-heden). Met de data van de voorbije jaren wordt het regressieverband opgespoord tussen de finale oogstopbrengst (Y) en de indicatoren (Xi). De gevonden relaties worden dan, per landbouwregio en teelt, toegepast op de indicatoren van het huidige jaar, ter schatting van de oogstopbrengst. De nationale cijfers zijn afgeleid uit de regionale ramingen met de arealen als wegingsfactor. Meer informatie en voorgaande Agrometeorologische Berichten zijn te vinden op <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>.

Bronnen

De regionale opbrengsten en arealen van de voorbije jaren worden geleverd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (<http://www.statbel.fgov.be>). De satellietbeelden worden ter beschikking gesteld door het Joint Research Centre (JRC) van de Europese Commissie (<http://mars.jrc.ec.europa.eu/mars/About-us/The-MARS-Unit>). De beeldanalyses worden gefinancierd door het SIGMA project (FP7/GA-603719). Verder geraadpleegde documenten zijn afkomstig van de volgende organisaties: Landbouwleven (<http://www.landbouwleven.be>), Boer en Tuinder, Koninklijk Belgisch Instituut tot Verbetering van de Biet (<http://www.kbivb.be>), LCG/Inagro, FIWAP asbl (www.fiwap.be), CIPF asbl (www.cipf.be) en CADCO asbl (<http://www.cadcoasbl.be>).

Contacten

Université de Liège, Dpt. des Sciences et Gestion de l'Environnement (Ulg, Liège)	Bernard Tychon	bernard.tychon@ulg.ac.be
Centre Wallon de Recherches Agronomiques (CRA-W, Gembloux)	Viviane Planchon Yannick Curnel	v.planchon@cra.wallonie.be curnel@cra.wallonie.be
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO, Mol)	Isabelle Piccard	isabelle.piccard@vito.be
Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (KMI, Ukkel)	Michel Journée Christian Tricot	michelj@meteo.be ctricot@meteo.be

Datum van de volgende berichten: *begin juli 2015*

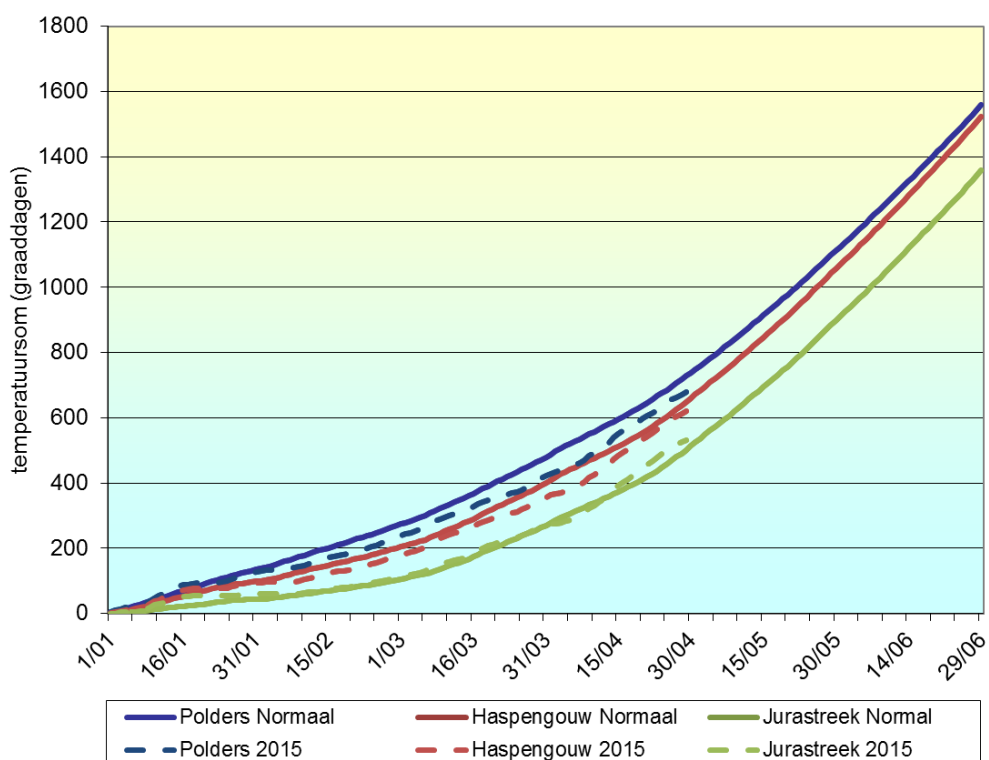
De weersgesteldheid

De weersomstandigheden tijdens de voorbije winter en het voorjaar kunnen globaal gezien als "normaal" beschouwd worden volgens het KMI.

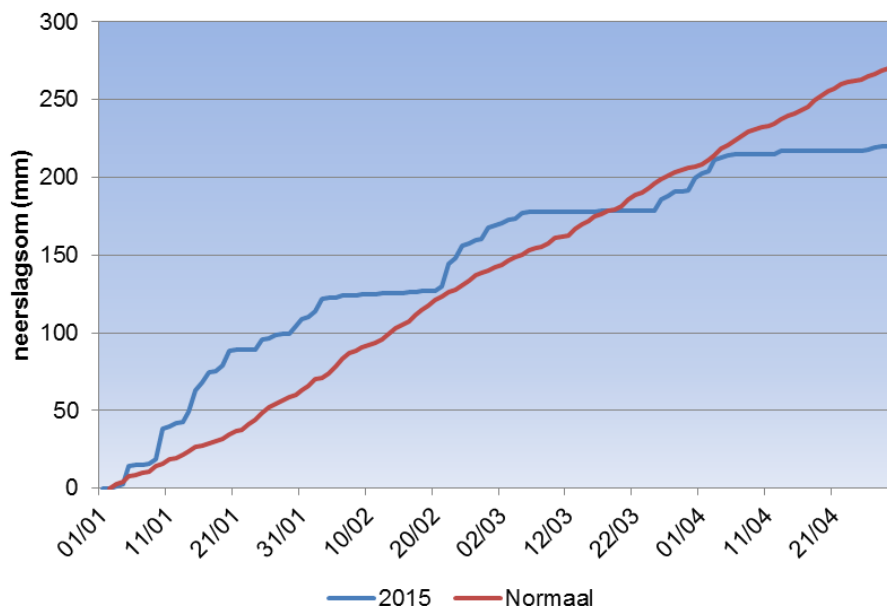
In december 2014 schommelde de afwijking van de maximum- en minimumtemperatuur ten opzichte van de normaal respectievelijk tussen -0.5 en $+1^{\circ}\text{C}$ en 0 en $+1.5^{\circ}\text{C}$. De totale neerslaghoeveelheid varieerde van 91% (in Vlaanderen) tot 123% (Gileppe en Warche) van de normale waarde. De temperatuursafwijking in januari 2015 was vergelijkbaar met de afwijking in december 2014. De totale hoeveelheid neerslag lag echter beduidend hoger dan normaal in januari met afwijkingen van 102% in Lotharingen tot zelfs 172% in de kuststreek. Deze laatste waarde wordt als "zeer abnormaal" beschouwd. Februari was dan weer een "normale" maand, zowel inzake temperatuur als neerslag. De maximumtemperatuur week tussen -1.5 en 0°C af van de normaal. De afwijking van de minimumtemperatuur schommelde tussen -1.5 en $+1.5^{\circ}\text{C}$. Ook in maart was de temperatuur normaal. De maximale afwijking bedroeg $\pm 1.5^{\circ}\text{C}$. Maart was wel droger dan normaal. Vooral aan de kust werd een "abnormaal lage" hoeveelheid neerslag gemeten, slechts 54% van de verwachte waarde voor maart. In de Kempen viel 90% van de normale hoeveelheid neerslag. April, tenslotte, kende een nagenoeg normaal verloop van temperatuur en neerslag. In Ukkel lag de hoeveelheid neerslag iets lager dan gemiddeld, maar dit wordt niet als "abnormaal" beschouwd.

Figuur 1 toont het verloop van de temperatuursom sinds 1 januari 2015 voor drie verschillende regio's (de Polders, Haspengouw en de Jurastreek). De temperatuursom is indicatief voor de gewasontwikkeling. In het noorden van het land was het iets kouder en groeiden de gewassen iets trager dan in het zuiden, maar over het ganse land beschouwd, verloopt de gewasgroei en ontwikkeling tijdens de eerste maanden van dit jaar ongeveer normaal.

Uit Figuur 2 blijkt dat de kuststreek eind april kampte met een licht neerslagtekort. De neerslagsom lag zo'n 50 mm lager dan normaal. Indien er in mei onvoldoende regen zou vallen, zou dit voor problemen kunnen zorgen.

Figuur 1: Verloop van temperatuursom (in graaddagen, basistemperatuur: 0°C) van 1 januari tot en met 30 april 2015 ten opzichte van de referentie (1988-2014) voor 3 regio's: de Polders, Haspengouw en de Jurastreek. (Bron: KMI, ULg)

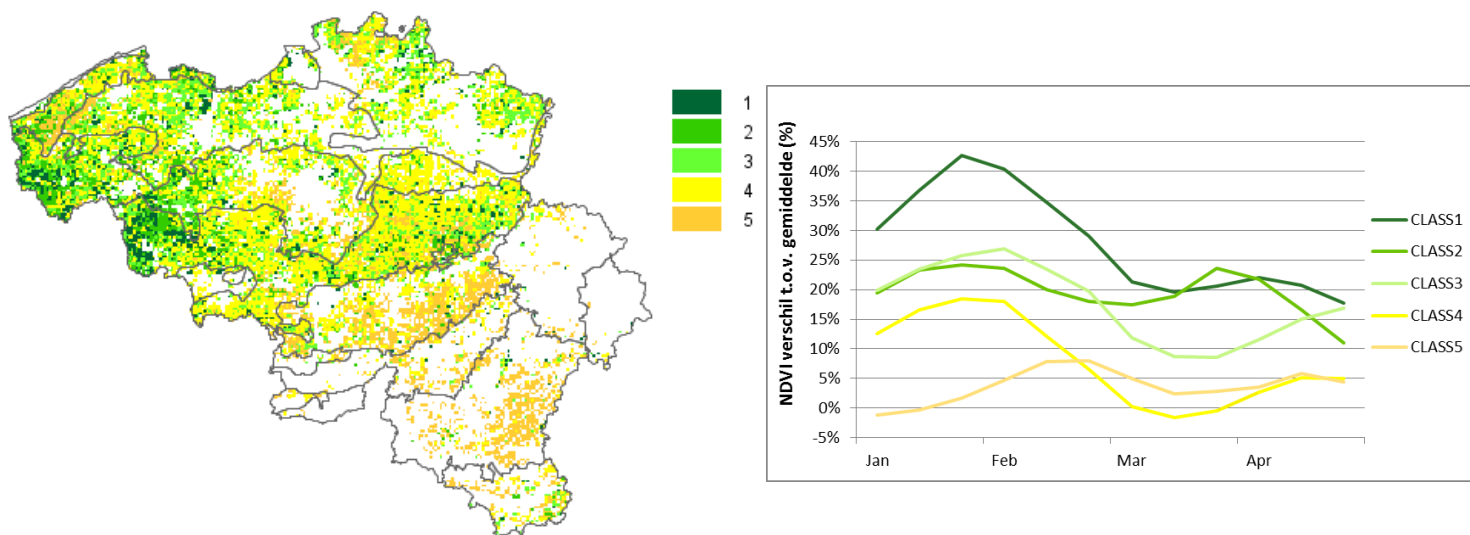

Figuur 2: Verloop van neerslagsom (in mm) van 1 januari tot en met 30 april 2015 ten opzichte van de referentie (1988-2014) in de kuststreek. (Bron: KMI, ULg)

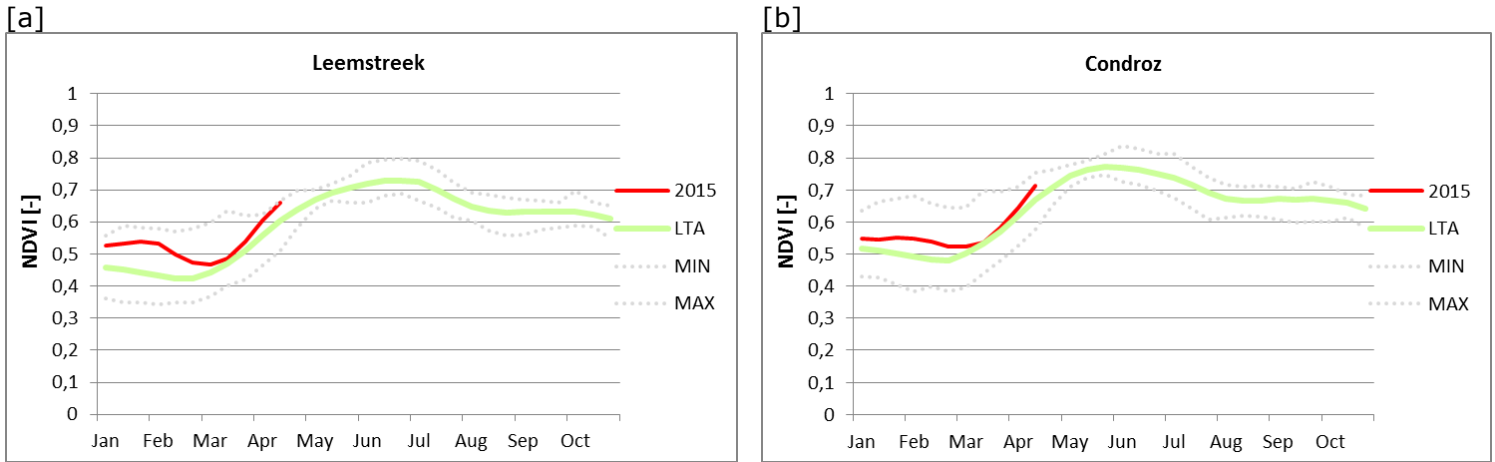
Observaties vanuit de ruimte

Uit de analyse van de Proba-V satellietbeelden blijkt dat de gewasgroei sinds het begin van 2015 gunstig verloopt. Sinds januari scoort de vegetatie-index (NDVI) boven de gemiddelde waarde (Figuur 3 en 4). In februari - maart daalde de index wel gevoelig, wellicht als gevolg van de droogte, maar in april nam de index op de meeste plaatsen weer toe. Eind april bedroeg de afwijking ten opzichte van het gemiddelde tussen +5 en +17%.

De hogere NDVI waarden zijn wellicht te danken aan de gunstige weersomstandigheden tijdens het najaar van 2014 die zorgden voor een goede biomassa-opbouw bij de wintergranen (de dominante gewassen tijdens de winter en het vroege voorjaar).

Figuur 3: Classificatie van de verschillen van de vegetatie-index (NDVI) ten opzichte van het gemiddelde (2003-2014) in 5 klassen en evolutie van de verschillen per klasse van 1 januari tot en met 30 april 2015 (relatief verschil ten opzichte van het gemiddelde). De witte zones op de kaart zijn niet meegenomen in de analyse aangezien het aandeel van de landbouwgewassen hier minder dan 20% bedraagt. (Bron: VITO)

Figuur 4: Evolutie van de vegetatie-index (NDVI) van 1 januari tot en met 30 april 2015 ten opzichte van de gemiddelde, minimum en maximum waarden (2003-2014) voor akkerbouwgewassen in [a] de Leemstreek en [b] de Condroz. (Bron: VITO)

Overzicht der gewassen: huidige toestand

Wintertarwe en -gerst:

September 2014 was uitzonderlijk droog en telde slechts 7 regendagen in Ukkel. Hierdoor kon de tarweoogst, die sterk vertraagd was door het zeer natte weer in augustus, dan toch afgerond worden en kon de zaai van de wintergerst onder gunstige omstandigheden van start gaan. Ook de rest van het najaar, van oktober tot eind november 2014, was droog en abnormaal warm en bijgevolg ideaal voor het inzaaien van de wintergranen. December 2014 daarentegen werd gekenmerkt door talrijke regendagen en zelfs enkele sneeuwbuien waardoor de zaai uiteindelijk pas in januari 2015 kon afgerond worden. (Bron: CRA-w en Gembloux Agro-Bio Tech)

De weersomstandigheden tijdens het voorjaar waren over het algemeen vrij gunstig voor de groei en ontwikkeling van de wintergranen. Aan de kust zorgde het droge weer van maart - begin april wel voor een lichte groeiachterstand (Bron: LCG).

Volgens de CADCO meldingen volgt de wintertarwe begin mei op de meeste plaatsen de normale groeicurve en is intussen het stadium "oprichten" bereikt. Op meer dan de helft van de percelen bevindt het gewas zich in of net voorbij het "2de knoop stadium" (BBCH32). Plaatselijk duiken ook al gele roest en bladvlekken op en is een eerste fungicidebehandeling noodzakelijk.

De wintergerst bevindt zich op de meerderheid van de percelen in het "laatste blad stadium". De pluimzwellings is van start gegaan. Bij de vroegste rassen zijn de naalden reeds zichtbaar.

Suikerbieten:

Volgens het KBIVB is de toestand van de in maart gezaaide bieten momenteel (begin mei) erg variabel. De meeste bietenplanten vertonen een tweetal bladeren. Op sommige percelen vormt de bodem een hardnekkige, oppervlakkige korst ten gevolge van de overvloedige regenval van eind maart en het daarop volgende droge en winderige weer. Als gevolg daarvan dienden sommige percelen zelfs herzaaid te worden. Bij de bieten die in april gezaaid werden verliep de opkomst echter zeer snel en zeer homogeen.

Aardappelen:

De vroege aardappelen konden tijdens de eerste twee weken van april aangeplant worden onder gunstige omstandigheden (Bron: FIWAP). Begin mei komt het gewas stilaan boven de grond. Hier en daar is de opkomst onregelmatig door *Fusarium* aantastingen (Bron: Boer&Tuinder).

Half april werd met de aanplant van Bintje van start gegaan. Dankzij het mooie weer kon er nagenoeg ononderbroken geplant worden tot eind april. In bepaalde regio's (Doornik, Gembloux, Namen) zorgde de relatief koele temperatuur ervoor dat de vochtige bodem traag opdroogde

waardoor de aanplant pas tijdens de laatste week van april kon plaatsvinden. Op 23 april was twee derde van het areaal geplant, begin mei was dit het geval voor 90 tot 95% van het areaal. (Bron: FIWAP)

Maïs:

Het volledige areaal korrelmaïs is intussen ingezaaid. Het ontwikkelingsstadium varieert begin mei tussen "opkomst" en "3de blad stadium". De kuilmaïs is begin mei voor 75-80% ingezaaid. (Bron: CIPF)